

maatte da gaae hen om Aftenen og kaste sig i Støvet for Præsten for at erholde dennes naadige Tilladelse. Man seer deraf, at det allerede er drøit nok for en Lærer nu at faae en saadan Frihed, som andre Eigestillede i Samfundet jo slet ikke have Behov at søge om, og efter nærværende Forslag vil det blive endnu mere vidtløftigt, idet der efter denne Bestemmelse i § 2 skal afgives en Betænkning derover i Dvereenstemmelse med § 6, hvorefter der ikke kan tages nogen Beslutning, naar der ikke er mindst to Medlemmer tilstede. Det er derfor, at jeg vil henstille, om det ikke vil være nødvendigt at foretage en Ændring i § 2, hvorefter der kunde tilstedes Undtagelser i denne Henseende, naar det iøvrigt viser sig, at Læreren er en nidkær Mand, som i Reglen ikke forsummer sin Skolegjerning. Jeg maa bemærke, at i det omfalte Tilfælde var Læreren netop en meget nidkær Mand, som slet ikke var forsamlet i sin Skole, men Sagens Sammenhæng var den, at den nævnte Følkefest muligens har et noget grundtvigianst Præg — den blev netop holdt paa Grundtvigs Fødselsdag — og jeg maa ogsaa tilføie, at Læreren maaskee havde et mere grundtvigianst Præg end Præsten, hvilket mulig var den ledende Traad til Præstens Handlemaade. Jeg troer saaledes, at det vil være nødvendigt at skaffe Læreren en Forebyggelse mod Sligt.

Th. Nielsen: Det vil erindres, at det dengang Forslaget til Landcommunalloven i 1866 blev forelagt af Ministeriet, var dets § 4, hvori Tilsynet med Hensyn til Skolevæsenet bestemtes. Det overlodes derefter til Præsten, og denne fik en saadan Myndighed, at man gjerne kunde sige, at han skulde see Sogneraadet paa Fingrene og see det efter i Sømmene. Det var med god Grund, at denne Bestemmelse blev udfødt, men efter nogen Kamp blev som bekendt en ny Bestemmelse indført, hvilken findes i Slutningen af § 16 i Loven af 6te Juli 1867, og ved hvilken der blev oprettet en Skolecommissiøn. Denne Bestemmelse blev som sagt vedtagen efter ikke saa liden en Kamp, og jeg skal ikke negte, at jeg troer, det var en Fejl, at et

saadant Slutningspunctum kom ind; thi: vi maae erindre, at de, der bør og skulle have Ansvar for Børnene og for deres Oplærelse, ere Forældrene. Her er talt endeel, hvoraf det allerede vil fremgaae, at det hele Tilsyn er meget indviklet. Jeg troer dog ikke, det er nok, at vi komme bort fra det indviklede System, men vi skulle stille Lærerne og Forældrene Ansigt til Ansigt med hinanden. Det er imidlertid aldeles klart, at den største Part af Forældrene ingen directe Indflydelse har paa Skolecommissiønenes Sammensætning, og der er næsten ikke Mulighed for, at de kunne faae et Medlem fjernet, hvem de ikke ønske at see som Tilsynsmand for Skolen. Jeg havde derfor meget hellere ønsket, at dette Forslag simpelthen havde indskrænket sig til at sige: Sidste Punctum af § 16 i Landcommunalloven af 6te Juli 1867 ophæves; thi derved havde Sogneraadet faaet Myndigheden. Skjøndt dette ganske vist ikke fuldt repræsenterer Forældrene, repræsenterer det dem dog ialtfald langt mere end den nævnte Commissiøn, og derved havde det heller ikke været affaaeret, at Sogneraadet, om det ønskede det, var istand til at vælge en Commissiøn, der kunde føre det nærmeste Tilsyn med Skolevæsenet. Hermed vil jeg ingenlunde have sagt, at jeg er imod nærværende Lovforslag, eller at jeg betragter det som betydningsløst. Jeg troer ganske vist, at der efter Udfærdigelsen af Circulæret af 3die April 1869 kan være meget god Grund til, at fremkomme med et Forslag som dette, idet jeg ikke seer rettere, end at man i grunden nu vil give Skolecommissiønen den Ret, man i § 4 i det oprindelige Udcast til Landcommunalloven vilde give Præsten. Man kan dog i Virkeligheden ikke komme fra, at Circulæret indeholder Bestemmelser, som medføre, at der kan handles bag Sogneraadets Ryg, samt Bestemmelser, som medføre, at man paa mange Maader kan komme til at see Sogneraadet efter i Sømmene, men det var ikke det, man ønskede, dengang man endelig bestemmede sig til at optage denne Slutningsbestemmelse i § 16. — Hvad angaaer Lovens enkelte Paragrapher, skal jeg kun sige med Hensyn til §§ 3 og 4, at det forekommer mig, at være overmaade